

Anadolu'da Bir Köy Tanıtım Dergisi: Mutlu Köyü Yıllığı (1968-1971)

A Magazine of The Village Promotion In Anatolia: Mutlu Village Yearbook (1968-1971)

Hüseyin MUŞMAL

Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Konya, Türkiye

ORCID: 0000-0002-3137-0069 | Email: hmusmal@selcuk.edu.tr

Makale Bilgisi / Article Information

Cite as/Atf: Muşmal, H. (2024). Anadolu'da bir köy tanıtım dergisi: mutlu köyü yıllığı (1968-1971). *Fikriyat Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 139-152.

Makale Türü / Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received: 09.10.2024 **Kabul Tarihi / Accepted:** 30.10.2024

Yayın Tarihi / Published: 31.12.2024

Yayın Sezonu / Pub Date Season: Aralık/December 2024

Cilt/ Volume: 4 Sayı/ Issue: 2

Sayfa / Pages: 139-152

İntihal / İntihal: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi. / This article has been reviewed by at least two reviewers and confirmed to be plagiarism-free.

Yayıncı / Published by: Siirt Üniversitesi Fikriyat Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi / Siirt University Journal of Social Sciences Research

Etik Beyan / Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur (Hüseyin Muşmal). It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited

Öz

Mutlu Köyü Yıllığı Anadolu'da Konya Vilayeti Beyşehir Kazası'na bağlı olan Mutlu Köyü'nde çıkarılan bir köy tanıtım dergisidir. Adını yerleşimden alan derginin çıkarıldığı yıllarda Mutlu Köyü, Beyşehir Kazası'nın Hüyük Nahiyesi'ne bağlı bulunuyordu. 1963 yılında kurulan Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin bir yayın organı olarak çıkarılan dergi 1968, 1969, 1970 ve 1971 yıllarına ait olmak üzere dört sayı yayımlanabilmiştir. Dernek yöneticileri ve köylülerin katkılarıyla yayımlanan derginin yazar kadrosu genellikle öğretmenlerden oluşmaktadır. Bununla birlikte yorgancı veya marangoz gibi farklı meslek erbabının da derginin yazarları arasında bulunduğu görülmektedir. Yaklaşık 75 yazının yayımlandığı ve 40 ayrı yazarın katkı sağladığı anlaşılan dergide, başta köy hayatı ve sorunları olmak üzere çeşitli konularda yazılmış makaleler, anılar, hikâyeler, öyküler, fıkralar ve şiirler yayımlanmıştır. Derginin Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği, "Köylü Milletin Efendisi'dir." sözünün doğrultusunda bir yayın anlayışına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Sınırlı bir sürede olsa dahi, Anadolu'nun ortasında bir köyde yaşayanların köy sorunlarını kendi sesleriyle duyurmak başarısını elde ettikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beyşehir, Mutlu Köyü, kırsal, dergi, edebiyat.

Abstract

Mutlu Village Yearbook is a village promotion magazine published in Mutlu Village of Beyşehir District of Konya Province in Anatolia. In the years when the magazine, which took its name from the settlement, was published, Mutlu Village was connected to Hüyük Township of Beyşehir District. The magazine, which was published as a publication of the Mutlu Village Development Association, which was established in 1963, could be published in four issues, in 1968, 1969, 1970 and 1971. The writing staff of the magazine, which is published with the contributions of association managers and villagers, generally consists of teachers. In addition, it is seen that different professionals such as quilters or carpenters are among the authors of the magazine. In the magazine, where approximately 75 articles were published and 40 different writers contributed, articles, memories, stories, anecdotes and poems written on various subjects, especially village life and problems, were published. It is understood that the magazine has a publishing approach in line with as Gazi Mustafa Kemal Atatürk's words, "The Villager is the Master of the Nation." Even in a limited period of time, it seems that people living in a village in the middle of Anatolia have succeeded in making their village problems heard with their own voice.

Keywords: Beyşehir, Mutlu Village, rural, journal, literature.

Giriş

Mutlu Köyü Yıllığı, Anadolu'da bir köyde çıkarılan ilk köy dergilerindendir (Mutlu Köyü Yıllığı, 1972:1). Derginin yayımlandığı yıllarda Mutlu Köyü, Konya Vilayeti Beyşehir Kazası'nın Hüyük Nahiyesi'ne bağlı bulunuyordu. Hüyük Nahiyesi 1987 yılında Beyşehir'den ayrılarak Konya'ya bağlı bir ilçe statüsünü kazanmıştır. Adını ait olduğu yerleşimden alan dergi, 1963 yılında kurulan Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin (Erdoğan, 1969: 7) bir yayın organı olarak 1968, 1969, 1970 ve 1971 yıllarına ait olmak üzere dört sayı yayımlanabilmiştir (Kapak Görseli için bk. Ek 1). Aşağıda başlıklar halinde Mutlu Köyü Yıllığı'nın kimliği, künyesi ve yayın politikası ele alınacak, derginin yazar kadrosu ve muhtevası incelenecektir. Ayrıca dergide yer alan fotoğraf, ilan ve reklamlar da içerik ve niteliği açısından değerlendirilecektir.

1. Derginin Kimliği, Künyesi ve Yayın Politikası

1.1. Kimlik ve Künye Bilgileri

Mutlu Köyü Yıllığı 1963 yılında kurulan Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin bir yayın organı olarak çıkarılmaktadır. İlk sayıda dernek adına derginin sahibi "Memiş Bilgi" olarak belirtilmişken, sonraki yıllarda dernek başkanının değişmesi nedeniyle 2. sayıda Ahmet Doğan, 3. sayıda Mustafa Demir ve 4. sayıda Mustafa Çağlar olarak ifade edilmiştir. Bununla birlikte derginin ilk iki sayısında "Yazı İşleri Müdürü" olarak Ali Yakar'ın ismi verilirken, 3. sayısında Eyüp Uslu'nun ve 4. sayısında ise Mehmet Yurdayan'ın isimleri zikredilmiştir. Mutlu Köyü Yıllığı'nın yazı kurulunda yer alanların isimlerinde de sonraki sayılarda bazı değişiklikler olduğu anlaşılmaktadır. 1968 yılı yazı kurulunda Ali Yakar, Mehmet Sevinç, Yaşar Katı, Mehmet Bilir ve Halil İşçi'nin isimlerine rastlanırken, 1969 yılında Halil İşçi'nin yazı kurulundan ayrıldığı görülmektedir. 1970 yılında yerinde kaldığı anlaşılan Mehmet Sevinç, Yaşar Katı gibi eski isimlere ilaveten Mehmet Yurdayan ve Eyüp Uslu'nun yazı kuruluna dâhil edildiği, 1971 yılında bu isimlerden Eyüp Uslu'nun kuruldan ayrıldığı görülmüştür.

Mutlu Köyü Yıllığı'nın bütün sayılarında, derginin iç kapağında jenerik bölümünde "Yılda Bir Defa Çıkarılır, Köyü Tanıtma Dergisi" ifadesine rastlanmaktadır. Yıllığın 2. sayısından itibaren jenerik kısmında "Yazıların Fikir Sorumluluğu Yazarına Aittir" notu da düşülmeye başlanmıştır. Bununla birlikte künyede "Abone Yapılmaz" ibaresi ile fiyat bilgisinin de verildiği görülmektedir. İlk üç sayısında sayısı 150 kuruş olarak belirtilen derginin sonuncu sayısı 250 kuruş üzerinden satışa çıkarılmıştır. Yıllığın yayımlandığı tarihlerde Beyşehir'de bir matbaa bulunduğu halde, ortalama 25-30 sayfadan oluşan Mutlu Köyü Yıllığı'nın 1. sayısı Konya'da Şafak Matbaası'nda, 2. sayısı Gürcan Matbaası'nda, 3. ve 4. sayısı Ülkü Basımevi'nde dizilip basılmıştır.

1.2. Derginin Amacı, Yayın Periyodu ve Politikası

Mutlu Köyü Yıllığı, 1968, 1969, 1970 ve 1971 yıllarına ait olmak üzere ancak 4 sayı kadar çıkarılabilmektedir. 1968 yılına ait nüshası "Mutlu Köy Yıllığı" adını taşımakta olup ilk sayısında kapakta yıl ifadesine rastlanmazken sonraki üç sayıda "1969, 1970 veya 1971 Mutlu Köyü Yıllığı" şeklinde yıl bilgisine de yer verilmiştir. 1968 yılı yazı kurulunda "Amacımız" başlığı altında derginin çıkarılma amacı açık olarak ortaya konulmaktadır. Söz konusu başlığın ilk cümlesi olarak yazılanlar ise son derece manidardır.

"Koca Bâb-ı Âli, Selam dur AKTEPE'ye! Köyden çıkıyoruz, köyü yazmak için, dilimizin döndüğünce..."

Aynı kazada birkaç sene önce çıkarılan Anadolu'nun ilk köy dergisi Aktepe'nin ilk sözünün Mutlu Köyü Yıllığı'nda da ilk söz olarak tekrarlanması oldukça dikkat çekicidir (Bk. Muşmal, 2024). Nitekim söz konusu durum Hüseyin Avni Uzal'ın derginin 3. sayısında yer alan "Mutlu ve Mutlu Yıllığı" isimli yazısında şu şekilde ifade edilmektedir:

Mutlu Yıllığı yayın hayatına bu köyde başladı. Çavuş'un Aktepe'sinden sonra Bab-ı Ali'ye selam dur diyen ikinci köy oldu. Hem hakkı hem de kuvveti omzunda taşıyan bir köyün yayın organı Mutlu Yıllığı. Yılda bir kez dallanıp budaklanarak ismini köyünden, cesareti birlik ve beraberlikten aldığı mutluluklarıyla Mutlu Köyü'nün dertlerini dile getiren yerinde bir kanunun sözcüsü, yerinde bir halk eğitimcisi, bir köy hekimidir. (Uzal, 1971:8).

1968 yılı başında “Amacımız” başlığı altında Mutlu Köyü Yıllığı'nın çıkarılma amacı hakkında şu ifadelerle yer verilmektedir.

Kendi köy sorunlarımızı ortaya dökmek ve bu sorunlara yine kendi olanaklarımızla çare aramak için bir örgüt kurduk Mutlu da. Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği. Gücümüzün yettiğince çalıştık, çaba harcadık. Şunu bir kez daha kesinlikle anladık ki para ile desteklenmeyen çaba ve çalışma gücü sorunlarımızın çözümünde istenildiği kadar başarılı olamıyor. Bizi düşündüren nokta da gücümüzle birleşerek bizi istediğimiz hedefe ulaştıracak paranın nereden ve nasıl bulunacağıdır. Biz Mutlu Köyü ve onun derneği olarak gücümüzün tümüyle çalıştık çabaladık, karınca kararınca bir şeyler başardık, az da olsa gerçekleştirebildiklerimiz oldu. Her şeyden önce çevremizdeki köylere dernekleşmenin örneğini verdik, fakat biz bütün bunları yeterli bulmamaktayız. Bu yıllığı çıkarmaktaki amacımız köyümüzü bütün ayrıntılarıyla çevreye tanıtmak, derneğimizin çalışmalarını en ince noktalarına kadar duyurmaktır. Böylelikle olumlu yolda çalışan bir derneğin Mutlu Köyü'nde de var olduğunu ve yine bu derneğin parasızlıktan kıvrandığını devlet ve özel kuruluşların tümüne duyurarak onlardan kendilerince uygun görecekları yardımlarını sağlamaktır. (Mutlu Köyü Yıllığı, 1969:1).

Yukarıda görüldüğü gibi dernek yöneticileri yıllığı çıkarmaktaki amaçlarını Mutlu Köyü'nü bütün ayrıntılarıyla çevreye tanıtmak ve Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin çalışmalarını en ince noktalarına kadar duyurmak olarak ifade etmişlerdir. Bu noktada derginin 2. sayısında yayımlanan “İvriz'den Selamlar” isimli yazısında Necdet Akgün tarafından dile getirilenler de hayli önem arz etmektedir:

Bugün Mutlu Köyü olarak sonsuz bir mutluluk içindeyiz. Çünkü elimizdeki Mutlu köy yıllığı ile sizlerin karşısına ikinci kez çıkıyoruz. Bu bizim olduğu kadar tüm Anadolu köylüsünün de başarısıdır. Nüfusunun üçte ikisi köylü olan geri kalmış toplumumuzda köyden çıkarak sorunlarımızı yine kendi sesimizde duyurmanın kıvançını taşıyoruz. Çünkü tirajı milyonları bulan gazetelerle ve büyükşehirlerin çıkardığı dergilerle köyü ve köylümüzü tanıtmak imkânsızdır. Gönül ister ki dergimiz yılda değil, ayda hiç olmazsa 2 ayda bir olarak çıksın. Ama olanaklarımız buna el vermiyor. Yılda bir kez de olsa sorunlarımızı dile getirirken sen ben davası ile değil, sizin derdiniz hepimizin derdedir ilkesi ile hareket ediyor, arkamızda milyonlarca köylünün nefesini duyuyor bundan güç alıyoruz. Eğer güçlü bir Türkiye yaratmak istiyorsak kalkınma yolu köyden geçmelidir. Bu da sözde değil çalışmakla, eylemle mümkün olur. Atatürk'ün bu milletin gerçek efendisidir diye vasıflandırdığı kişilere çıkarı için seçimden seçime değil, efendi oldukları için efendiler denmelidir. (Akgün, 1970: 32).

Mutlu Köyü Yıllığı'nın yazı kurulu üyeleri, derginin son sayısında “Ön yazımız” başlığı altında amaçlarını ve bu konudaki gelişmeleri bir kez daha ele almışlardır:

Dergimiz bu sayısıyla 4. yıllığını sunuyor. Orta Anadolu'nun küçük bir köyünde çeşitli olanaksızlıklar içinde yayınını sürdürdüğümüz bu yıllığımızın amacı, Mutlu Köyü'nü olduğu kadar yaşantıları aynı olan diğer köylerimizi de Mutlu köyü şahsında tanıtmak ve onların sesini duyurabilmektir. Evet, biz bir köy dergisiyiz. Her çeşit faaliyetleri ile bir köy, bir köylü dergisi. Ve biz ülkemizde çıkartılabilen ilk köy dergilerinden birisi olmamızla yayın hayatını köye kadar getirebilmemizle kıvanç duyuyoruz. Bu dergide bütün yönleriyle tipik bir Anadolu Köyü tanıyacaksınız. Bu köyün adı Mutlu'dur. Mutlu'dan mutluluklar dileğiyle. (Mutlu Köyü Yıllığı, 1972:1).

Yukarıdaki ifadelerden anlaşıldığı gibi Mutlu Köyü Yıllığı'nı çıkaranlar amacı, Mutlu Köyü şahsında diğer Anadolu köylerini de tanıtmak ve seslerini duyurabilmektir. Kurul üyeleri Türkiye'de çıkartılabilen ilk köy dergilerinden birisi olmak ve yayın hayatını köye kadar getirebilmek başarısı dolayısıyla kıvanç duyduklarını da ifade etmişlerdir. Nitekim ayrıca nüfusunun üçte ikisi köyde yaşayan ülkemizde köyden çıkarak, köyün sorunlarının yine kendi sesiyle duyurmak başarısının tüm Anadolu köylüsünün de başarısı olduğunu da özellikle dile getirmişlerdir.

2. Derginin Yazar Kadrosu ve Muhtevası

2.1. Yazar Kadrosu

Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin yayın organı olarak çıkarılan Mutlu Köyü Yıllığı'nın, dernek yöneticileri ve köylülerin katkılarıyla çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Derginin yazar kadrosu incelendiğinde yazarların büyük oranda bölgede görev yapan öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Dergiye katkı verenler arasında İlköğretim Müfettişi Mehmet Özkan, Denizli İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Halil Oran, Konya Merkez İzzetbey İlkokul Müdürü Celal Akın, Öğretmen Mehmet Bilir, Öğretmen Kazım Gür, Öğretmen Mehmet Yurdayan, Öğretmen Süleyman Güleroğlu, Öğretmen Yaşar Katı ve Öğretmen Muhittin Köse gibi isimleri görmekteyiz. Bununla birlikte derginin yazarları arasında Yorgancı Mehmet Ali Erdoğan, Marangoz Mustafa Atan gibi Mutlu Köyü sakinlerinin de bulunduğu anlaşılmaktadır.

Dergiye en fazla katkı veren yazarlar arasında 5 ayrı yazısıyla Mehmet Sevinç başta gelmektedir. Aynı zamanda yıllığın yayın kurulunda bulunan Mehmet Sevinç derginin 1. sayısından başlamak üzere bütün sayılarına katkı vermiştir. Sevinç, hemen hepsi Mutlu Köyü ile ilgili olmak üzere 1. sayıda “Mutlu Köyünü Tanıyalım”, 2. sayıda “Örgütlenemeyen Sanatlarımız”, 4. sayıda “Mutlu Köyü ve Teknik Öğretim” adıyla çeşitli yazılar ve iki ayrı sayıda köyle ilgili şiirler yayımlamıştır. Sevinç, “Mutlu Köyünü Tanıyalım” isimli yazısında köyün tarihi, coğrafi ve demografik durumu hakkında bilgiler vermekte ayrıca sosyal yapısı, ekonomisi ve gelir kaynakları ele almaktadır. Mehmet Sevinç “Örgütlenemeyen Sanatlarımız” isimli yazısında ise köyde bulunan demircilik, marangozluk, duvarcılık ve kağıncılık gibi çeşitli el sanatlarından bahsetmektedir. Yazısının devamında özellikle kadınlar tarafından yapılan hasırcılık üzerinde duran Sevinç, Huğlu'da başarı ile sonuçlanan kooperatif örneğinde Mutlu Köyü'nde bir kooperatif kurulmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca Sevinç, “Mutlu Köyü ve Teknik Eğitim” isimli yazısında köydeki zanaatlardan hareketle Mutlu'da teknik eğitime olan ilgi ve yatkınlıktan bahsetmektedir.

Dergiye en fazla katkı veren yazarlar arasında ikinci sırada 4'er yazısıyla Celal Akın, İsa Sevinç ve Mehmet Özkan gelmektedir. Bunlar arasında bulunan Konya İzzetbey İlkokulu Müdürü Celal Akın yıllığın bütün sayılarında yazı yayımlamıştır. Yıllığın 1. sayısında “Mutlu Köyde Mutlu Bir Gün”, 4. sayısında “Karakız” isimli bir öykü yayımlayan Akın, 2. ve 3. sayılarda iki ayrı şiirle karşımıza çıkmaktadır. Celal Akın “Mutlu Köyde Mutlu Bir Gün” isimli yazısında dostu olduğunu belirttiği Mehmet Sevinç'in kendisini 1962 yılı yazında Mutlu Köyü'ne götürdüğü dönemdeki hatıraları üzerinden Mutlu'nun evleri, yolları ve insanlarını anlatmaktadır. Akın, derneğin çalışmalarını ele aldığı yazısının sonunda Mehmet Sevinç'ten bir dörtlük şiir eklemiştir ve devamında kendisine ait bir şiire de yer vermiştir.

Mutlu Köyü Yıllığı'na en fazla katkı veren yazarlar arasında bulunan İsa Sevinç aynı zamanda derginin kapak kompozisyonunu yapmaktadır. Derginin bütün sayılarında birer yazı kaleme alan Sevinç, 1. sayıda “Mutlu Köyün Mutluluğu”, 2. sayıda “Mutlu'da Bir Düğün Öyküsü”, 3. sayıda “Mutlu'lu Kadınlar” isimli yazıları ile 4. sayıda “Bir Paket Tütün Ver” öyküsünü yayımlamıştır. Sevinç ilk yazısında eski adı “Keçi” olan yerleşimin isminin değişimi ve bunun sebepleri üzerinden bir değerlendirme yapmakta, 2. yazısında Mutlu Köyü düğünleri ve adetlerini detaylı bir şekilde anlatılmaktadır. Diğer taraftan Sevinç, Mutlu'lu Kadınlar isimli yazısında ise Mutlu Köyü kadınlarının içinde buldukları sosyal ve kültürel şartları ele almaktadır.

Dergiye en fazla katkı sağlayan yazarlardan biri de Mehmet Özkan'dır. İlköğretim Müfettişi Mehmet Özkan, her sayısına bir yazıyla katkı verdiği derginin 1. sayısında “Mutlu Köyü ve Derneği”, 2. sayısında “Mutlu Köyün Kooperatifi”, 3. sayısında “Mutlu Köyde Beslenme” ve 4. sayısında “Mutlu Köyde Eğitim” isimli yazılar yayımlamıştır. Özkan, ilk yazısında Mutlu Köyü'ne değinerek, köydeki zanaatlar ile özellikle kağı yapımından ve köylünün çalışkanlığı ile eğitime verilen önemden bahsetmektedir. Yazısının devamında derneğin kuruluşu ve çalışmalarını ele alan Özkan, Mutlu'da yeni atılımların yapılabilmesi için ahali tarafından Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir. İkinci yazısında Mutlu Köyü'nde hasırcılık hakkında detaylı bilgiler veren ve kooperatiflerin öneminden bahseden Özkan, köyde kooperatifleşmenin gerçekleşmesi gerektiğini ısrarla dile getirmektedir. Mehmet Özkan'ın “Mutlu Köyde Eğitim” isimli 3. yazısında ise 1940'lı yıllardan bu tarafa köyde süregelen eğitim faaliyetlerinden bahsedilmektedir. Özkan'ın yazısında özellikle kız çocuklarının okutulması ile eğitimin önemi ele alınmakta, eğitim faaliyetlerinin gelişimi ve ortaokul açılması için Mutlu Köyü'de belediye kurulmasına çalışılması tavsiye edilmektedir. Özkan'ın

“Mutlu Köyde Beslenme” ile ilgili 4. yazısında ise köyün yerleşim alanı, toprakları, arazisi, ziraatı, hayvancılığı, tavukçuluğu ile halkın et, sebze ve balık tüketiminden bahsedilmektedir.

Dergiye katkı veren yazarlar arasında 3'er yazısıyla Mehmet Yurdayan ve Yaşar Katı'nın isimleri de zikredilmelidir. Bunlardan Mehmet Yurdayan derginin 3. ve 4. sayısında yayımlanan iki şiirinin yanı sıra 4. sayısında “Soruşturmamız” adındaki yazısıyla yer almıştır. Yurdayan yazısında Mutlu Köyü'nün önde gelen ihtiyaçlarını tespit etmek ve bunlara dair çözüm yolları aramak amacıyla köylülere sorular yönlendirmiş ve onların verdiği cevaplara yazısında yer vermiştir. Diğer taraftan yıllığın yazarlarından Yaşar Katı ise 2. sayıda “Toprak Uysal Bir Arkadaştır, 3. sayıda “Yaşantı” ve 4. sayıda “Toprak” adındaki öykü ve hikâyeleri ile dergiye katkı sağlamıştır. Mutlu Köyü Yıllığı'nın yazarları arasında erkeklerin hâkimiyeti dikkat çekmekle birlikte, dergiye katkı veren bazı kadın yazarlar da bulunmaktadır. Bunlar arasında Ayşe Sevinç, Ayfer Okay ve Havva Saygın gibi isimleri saymak mümkündür. Ancak kadın yazarların dergide şiirleriyle yer buldukları görülmektedir. Yukarıda isimlerine yer verilen söz konusu yazarların dışında, Ali Çetin, Ali Deli, Ali Yakar, Eyüp Uslu, Fettah Erdoğan, Halil Oran, Hüseyin Avni Uzal, Hüseyin Türkileri, İsmail Akgün, Lütfi Akça, Mehmet Ali Erdoğan, Mehmet Gültekin, Mehmet Tokur, Mehmet Tuncer, Memiş Gümüş, Metin Kaçar, Muhittin Köse, Mustafa Altınyazar, Mustafa Atan, Necdet Akgün, Nuri Güngör, Osman Atan, Kazım Gür, Mehmet Bilir, Süleyman Güleröğlü ve Süleyman Rüzgar isimli yazarlar da yazı ve şiirleriyle dergiye katkı vermişlerdir.

Bir bütün olarak değerlendirildiğinde Mutlu Köyü Yıllığı'nda yaklaşık 75 yazının yayımlandığı ve 40 ayrı yazarın buna katkı verdiği görülmektedir. Yukarıda ele alınanlar içerisinde 26 yazar 1'er, 8 yazar 2'şer ve 2 yazar 3'er, 3 yazar 4'er, 1 yazar da 5 yazısıyla dergiye konuk olmuşlardır. Yazı kurulu üyelerinin yıllığın ön söz yerindeki yazıları başta olmak üzere dergide yayımlanan “Çağrı, Köyden Haberler, Köyümüz İçin Ne Dediler ve Genç Ozanlarımıza” vb. başlıkları altında 10 ayrı yazı kaleme aldıkları anlaşılmaktadır.

2.2. Derginin Muhtevası

Yukarıda ifade edildiği gibi genellikle köy öğretmenlerinden oluşan bir yayın kurulu tarafından çıkarıldığı ve geniş bir yazar kadrosuna sahip bulunduğu anlaşılan Mutlu Köyü Yıllığı içerik bakımından da zengin özelliklere sahip bulunmaktadır. Dergide köy hayatı ve sorunları başta olmak üzere çeşitli konularda makaleler ile anı, hikâye, öykü, fıkra ve şiirlerin yer aldığı görülmektedir. Aşağıda derginin içeriği hakkında bazı değerlendirmeler yapılacaktır.

Mutlu Köyü yıllıklarında öykü türünde üç eser yayımlanmış bulunmaktadır. Bunlardan derginin ilki 3. sayısında Mehmet Gültekin tarafından yayımlanmış olup, “Eğer Gız Olmazsa” adını taşımaktadır. Öyküde sekiz erkek çocuk sahibi Osman isimli bir köylünün karısı Ayşe'nin dünyaya getireceği çocuğun kız olması beklentisi işlenmektedir. Özellikle köy hayatını yansıtan sürülerin ve çoban köpeklerinin işlendiği öyküde dere kenarı ve Pınarbaşı gibi mekânlara vurgu yapılmaktadır. Yıllığın 4. sayısında ise iki ayrı öykü karşımıza çıkmaktadır. Yazarlardan İsa Sevinç 4. sayıda “Bir Paket Tütün Ver” öyküsü ile yer alırken, Celal Akın ise “Karakız” öyküsü ile okuyucularla buluşmaktadır. “Bir Paket Tütün Ver” öyküsünde Sevinç, sahip olduğu özelliği ile ahalî tarafından tanınan Ali Dayı'nın tütüne olan sevdasını işlemektedir. “Karakız” öyküsünde ise Celal Akın, sahip oldukları Karakız isimli bir camızın hikâyesini anlatmaktadır. Yaşanmışlıklar üzerinden bir köylü ailesi ile hayvanları arasında kurulan bağın ele alındığı öyküde, yöresel anlatımların ve mekânların kullanıldığı görülmektedir. Celal Akın'ın ayrıca derginin 1. sayısında “Mutlu Köyde Mutlu Bir Gün” adında bir anı-hatırası daha yayımlanmıştır. Benzer şekilde Muhittin Köse'nin 4. sayıda “Mutlu'da Anılarım” adıyla köydeki öğretmenlik anılarını ele aldığı yazısı da bu çerçevede değerlendirilebilir. Diğer taraftan Mutlu Köyü yıllıklarında hikâye nevinde bazı eserlerin de yayımlandığı görülmektedir. Nitekim derginin 1. sayısında Fettah Erdoğan tarafından anlatılan “Ali İdi İvan Oldu” ve Yaşar Katı tarafından 2. sayıda yayımlanan “Toprak Uysal Bir Arkadaştır” isimli yazıları da bu türden değerlendirmek mümkündür.

Mutlu Köyü yıllıklarında yayımlanan eserlerin 20'sinin de şiir olduğu görülmektedir. 13 ayrı yazarın şiirinin yayımlandığı yıllıklarda Öğretmen Mehmet Yurdayan ve Celal Akın 3'er şiiriyle dergiye en fazla katkı veren şairler arasında olmuşlardır. Onları ikişer şiiriyle Ayşe Sevinç, Mehmet Sevinç ve Süleyman Rüzgâr takip etmektedir. Diğer taraftan Ayfer Okay, Havva Saygın, Lütfi Akça, Mehmet Bilir Mehmet Tokur, Mustafa Altınyazar, Necdet Akgün ve Nuri Güngör gibi isimlerinde birer şiir ile dergiye katkı sağladığı görülmektedir. Şiirlerin bir kısmı serbest vezinli olmakla birlikte genel itibarıyla hece vezinli şiirlere rastlanmaktadır. Yıllıklarda yayımlanmış “Köyüm, Sanatkâr Köyüm, Ben Bir Köy

Öğretmeniyim, Her Şeyimiz Mutlu İçin, Gönlüm Köydedir, Köyümde Günler, Köylü ile Eşeği” adındaki şiirlerde Mutlu Köyü’nün özellikleri, köy hayatı ve köy hayatına özlem konuları işlenmektedir.

Dergide yayımlanan yazıların önemli bir bölümü derneğin amaçları doğrultusunda Mutlu Köyü’nü tanıtmaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu anlamda derginin ilk sayısında yayımlanan Mehmet Özkan’ın “Mutlu Köyü ve Derneği”, Celal Akın’ın “Mutlu Köyde Bir Gün”, İsa Sevinç’in “Mutlu Köyün Mutluluğu” ve Mehmet Sevinç’in “Mutlu Köyünü Tanıyalım” yazıları bu nevidendir. Söz konusu yazılara 2. sayıda da rastlamak mümkündür. Bunlar arasında en dikkat çekicisi Mehmet Bilir tarafından “Köy İncelemesi” adıyla yayımlanmıştır. Altı sayfa halinde yayımlanmış derginin en uzun yazılarından biri olan söz konusu yazıda, 1968 yılı sonunda Mutlu Köyü’ne öğretmen olarak atanan Mehmet Bilir tarafından köyle ilgili detaylı bilgiler vermektedir. Nitekim yazının başında köyün coğrafi, tarihi ve demografik özellikleri ele alınmakta, ardından toplumsal hayatı, konut durumu, sosyal ve ekonomik yapısı analiz edilmektedir. Oldukça ayrıntılı değerlendirmelerin yapıldığı söz konusu yazıda yerleşimin kültürel ve eğitim durumundan bahsedilmiş ve son bölümde maddeler halinde köyün problemlerine yer verilmiştir. Öğretmen Kazım Gür tarafından aynı sayıda kaleme alınan “Köyümün Sorunları” isimli yazısını da bu çerçevede değerlendirmek mümkündür. Kazım Gür yazısında özellikle Türkiye genelinde köy sorunlarını detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu noktadan bakıldığında Mehmet Tuncer’in “Kültürel Kalkınma Zorunluluğu” isimli yazısı da köylerdeki kültürel kalkınmaya ve bunun önemine dikkat çekmektedir. Nitekim Osman Atan’ın derginin 3. sayısında ülkemizdeki köylerdeki yol, su, elektrik eksikliği ve kalkınmanın gereğine dikkat çektiği “Köylerimiz” isimli yazısı da aynı çerçevede değerlendirilmelidir. Dergide yer alan bazı yazılar ise içinde bulunduğu Mutlu Köyü Yıllığı hakkında hazırlanmışlardır. Hüseyin Avni Uzal’ın 3. sayıda yer alan “Mutlu ve Mutlu Yıllığı” bu nitelikte bir yazı olarak dikkat çekmektedir. Aşağıda derginin muhtevası başlıklar halinde ele alınacaktır.

2.2.1. Kapak Kompozisyonu

Mutlu Köyü Yıllığı’nın bütün sayıları dikkate alındığında dergi kapağında bir standardın oluşmadığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte derginin bütün sayılarında kapak kompozisyonun İsa Sevinç tarafından yapıldığı bilgisine yer verilmektedir. Burada 4 ayrı yıla ait 4 farklı kapak üzerinden bazı değerlendirmeler yapılacaktır.

1968 Mutlu Köyü Yıllığı’nın kapağının sol üst bölümünde büyük puntolarla ve siyah renkte “Mutlu Köy Yıllığı” adı işlenmiştir. Kapağın alt kısmında kara kalem çalışmasıyla yapılan bir kompozisyonda ön planda hasır ören köylü kadınlar, arka planda ise bir silüet halinde köy evlerinin resmedildiği görülmektedir. Kapakta işlenen tema, Mutlu Köyü ile özdeşleşen ve dergideki pek çok yazı da dile getirilen hasır işlemeciliğidir. Bununla birlikte 1969 yıllığında kapak kompozisyonu siyah beyaz fonlar üzerinde derginin adının yazılmasıyla oluşturulduğu görülmektedir. Nitekim kapakta siyah fon üzerinde büyük puntolarla beyaz renkte yazılan 1969 M, ifadesine tezat bir şekilde beyaz fon üzerinde siyah renkte Mutlu Köyü Yıllığı yazılmıştır. Burada ilk kapaktan farklı olarak yıllığın ait olduğu senenin kapak üzerine taşındığı görülmektedir. Diğer taraftan 1970 yıllığının kapak kompozisyonu da dikkate değerdir. Eşit olmamakla birlikte iki ayrı bölümden oluşan kompozisyonun üst kesiminde Anadolu’nun kilim/hasır motiflerinden bir model işlenmiş olup üzerine 1970 ifadesi yerleştirilmiştir. Bu durum yine Mutlu Köyü’ndeki zanaatlara ve özellikle hazırcılığa bir göndermeyi ifade etmektedir. Kapağın alt bölümünde ise bir önceki kapakta uygulandığı gibi beyaz fon üzerinde siyah renkte Mutlu Köyü Yıllığı yazılıdır. 1971 yıllığına ait kapak kompozisyonu da hayli ilgi çekicidir. Kapakta aşağıdan yukarıya kadar uzanan siyah bir fon üzerinde silüet halinde atını tarlada çift sürmeye koşmuş bir köylünün görüntüsü işlenmiştir. Alt bölümde ise tarla görüntüsü formundaki siyah fon üzerinde beyaz renkte 1971 Mutlu Köyü Yıllığı adı yazılmıştır¹. Bu kapak tasarımlarının görsel açıdan başarılı ve kompozisyonu itibarıyla anlamlı olduğu söylenebilir.

Mutlu Köyü yıllıklarının iç kapağında derginin, sahibi, yazı işleri müdürü, yazı kurulu, yıl, baskı ve ücret bilgileri ile içindikiler kısmına yer verilmektedir. Ancak içindikiler kısmında sayfa sayılarına dair bir bilgilendirmeye rastlanmaz. Derginin bazı sayılarında arka kapak tasarımlarında çeşitli reklamların yer aldığı görülmektedir. Nitekim 1. ve 2. sayılarda Ziraat Bankası’nın reklamlarına rastlanırken 3. ve 4. sayılarda arka kapakta herhangi bir görsel yer almaz. Yıllıklarda kapak ve jenerik

¹ Ek 2’de derginin bir kapak görseline yer verilmektedir.

sayfalarından sonra Mutlu Köyü Yıllığı imzasıyla yayımlanmış bir bölüm bulunmaktadır. Söz konusu bölüm hakkında aşağıda bir değerlendirme yapılacaktır.

2.2.2. Önsöz Yerine

Derginin yazı kurulu tarafından hazırlanan Ön Söz mahiyetindeki söz konusu bölümler, 1. sayıda “Amacımız”, 2. sayıda “İkinci Yıllığı Sunarken”, 3. sayıda “Üçüncü Yıllığı sunarken” ve 4. sayıda ise “Ön Yazımız” adıyla yayımlanmıştır. Derginin yazı kurulu üyelerinin okuyuculara seslendikleri bu bölümde, derginin çıkarılma amacı başta olmak üzere, halkın gösterdiği ilgi ve alaka düzeyi, yıllık çıkarılmasında yaşanan zorluklar ve bu zorluğa rağmen kurul üyelerinin bu süreçte yaşadıkları, heyecan, duygu ve düşüncelere yer verilmiştir.

İlk sayısında yıllığı çıkarma amaçlarını açıkça tanımlayan Mutlu Köyü Yıllığı yöneticileri dergilerinin 2. sayısında “İkinci Yıllığı Sunarken” başlığı altında okurlarına yeniden seslenmişlerdir:

Kendi olanaklarımız içinde ikinci kez huzurumuza çıkmaktan büyük bir kıvanç duymaktayız. İlk sayımızı sunarken imtihana girmiş gibi heyecanlanıyor, kendisine hediyeye alınan çocuklar gibi seviniyorduk. Bize sorarsanız bu heyecanımızda ve sevincimizde yerden göğe kadar haklıydık. Çünkü çıkardığımız bu dergi yazarların, çizerlerin gazetecilerin çıkardığı geniş imkânlarla sahip bir dergi olmayıp, günlük gazeteleri bile okumak için değil de kitabına kap çekmek için ancak aylar sonra eline geçiren hatta bunların bir kısmı ile kırık camları yapıştırmaktan bahtiyarlık duyan ve basınla ancak bu kadarlık ilişkisi olan köylerin birinden çıkıyorduk. Şunu da iftiharla belirtmek gerekir ki bizim bütün eksikliklerimize rağmen komşu köylerin tümü ve dergimizi okuyan aydınlarımızca takdirle karşılanmamız bizim için iltifatların en büyüğü olmuştur. (Mutlu Köyü Yıllığı, 1970:1).

Yazı kurulu üyelerinin “Üçüncü Yıllığı Sunarken” isimli yazılarında da aynı duyguları farklı kelimelerle ifade ettikleri görülmektedir.

Biz tarlada eşini bulamadığı için öküzünün yanına eşek koşan Ali dayının da dili var demiştik. Çamurlu sokaklardan bikanların yol isteyenlerin, iş isteyenlerin, okul isteyenlerin de dili var demiştik. Bunlar konuşmalı, susmamalı demiştik biz. Ve biz kendi sorunlarımızı kendimiz dile getirmek istemiştik kendi olanaklarımızla. Biliyorduk, biliyorsunuz, biliyoruz bu denli sorun dile getirilemez yılda bir çıkarabildiğimiz şu küçücük dergi ile. Sorunlarımız o kadar büyük olanaklarımız o kadar küçük ki... Yine de mutluyuz karşınıza üçüncü kez çıkarken, üçüncü kez dile getirirken çevrenin sorunlarını. Üçüncü kez iz bırakırken karanlık kumsallarda. (Mutlu Köyü Yıllığı, 1971:1).

Yukarıda görüldüğü gibi Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin yayın organı halinde çıkarılan Mutlu Köyü yıllıklarının her sayısının başında yazı kurulu üyeleri, ön söz mahiyetinde hazırladıkları söz konusu yazılar yoluyla okuyuculara seslenmişlerdir. Burada derginin çıkarılma amacı başta olmak üzere, dernek olarak gerçekleştirdikleri faaliyetleri de halka aktarabilme ve böylece dergi yoluyla bunların yaygın etkisini oluşturabilme imkânına sahip olmuşlardır. Söz konusu yazılarda ısrarla üzerinde durulan bazı hususlar da son derece dikkat çekicidir. Bunlardan biri de köylünün kendi sorunlarının bizzat kendileri tarafından, kendi olanaklarıyla dile getirmesidir. Burada olduğu gibi derginin içeriğinde bulunan yazılarda vurgulanan hususlardan biri de birlikte hareket etmek ve kooperatifleşmektir. Nihayetinde bu durum Aktepe dergisi kadar belirgin olmasa da Mutlu Köyü Yıllığı'nın ruhunda yayın ve yazı kadrosunda yer alan idealist öğretmenlerin izlerini görmek mümkündür.

2.2.3. Köyden Haberler

Mutlu Köyü Yıllığı yöneticileri derginin ilk sayısından itibaren bazı sayılara bir iki sayfa da olsa “Köyden Haberler” adıyla bir bölüm açmıştır. Söz konusu bölümde başta Mutlu Köyü olmak üzere bölgeden haberlere yer verildiği anlaşılmaktadır. İçerik anlamında bir fikir vermesi açısından ilk üç sayıda yayımlanan “Köyden Haberler” bölümünde ele alınan bazı hususlara aşağıda yer verilebilir.

“Köyden Haberler” bölümünde derginin ilk sayısında; “Köyümüzü zaman zaman tehdit eden Bağardı Çayı, YSE tarafından geçtiğimiz 1968 yılının sonbaharında temizlenmiştir.”; “Hüyük bucağı ile aramızdaki yol, dernek tarafından yeniden kumlattırılmıştır.”; “1968 yılının son aylarında Mutlu

Köyü Camii Yapma ve Yaşatma Derneği adıyla bir dernek kurularak çalışmalarına başlamıştır. Kardeş derneğe başarılar diler kurucularını kutlarız.”

Derginin 2. sayısında; “Aşağı Camii'nin taban ve tavanları önemli bir şekilde onarılmıştır.”; “Okulun ihata duvarları yeniden yapılarak üzeri betonlanmıştır.”; “Köyümüzün gençleri birleşerek Mutluspor adlı bir spor kulübü kurmuştur. Mutluspor çevre kasabaları ve Beyşehir karmasıyla yaptığı maçlarda büyük başarı kazanmıştır.”

Derginin 3. sayısında; “Köyümüz ile Hüyük arası asfaltlanarak devlet yoluna bağlanmıştır. Keza Mutlu-Görünmez arası da yeniden onarılarak kumlanmış ve ikinci bir yol olarak hizmete açılmıştır.”; “Çeşmelerimizin ihtiyacı karşılayamadığı nazara alınarak yeni ilavelerle içme sularımız takviye edilmiştir.”; “Mutlu Köyü üretim ve tüketim kalkınma kooperatifi kurularak çalışmalara başlanmıştır.”

İçeriği açısından bir iki örneğine yer verdiğimiz “Köyden Haberler” bölümünde hemen her sayıda 8-10 madde halinde kısa kısa haberlere yer verilmektedir. Haberlerin daha ziyade yıllığı çıkararak dernek faaliyetleriyle ilintili olduğu görülmektedir. Ayrıca derginin 1. sayısında “Derneğimizin Çalışmaları” adıyla hazırlanan bölümde dernek çalışmaları detaylı olarak ele alınmıştır. Derginin 1. sayısında Mehmet Özkan “Mutlu Köyü ve Derneği” ile Mehmet Ali Erdoğan'ın “Nemelazımcılığa Paydos” isimli yazılarında da dernek çalışmalarından detaylı bir şekilde bahsedildiği görülmektedir.

Mutlu Köyü yıllığında ele alınan konulardan en önemlisi de köyde bir kooperatifin kurulması gerektiği olmuştur. Hatta dergideki bazı yazılar yalnızca bu konuya ayrılmış durumdadır. Bunlardan Ali Yakar'ın 1. sayıda ele aldığı “Bir Kooperatif Zorunludur” isimli yazısında köydeki hasır üretiminden ve kooperatifin öneminden detaylı olarak bahsedildikten sonra Mutlu'da bir hasırcılık alım ve satım kooperatifinin kurulması teklif edilmiştir. Kooperatif konusundaki bir başka yazı da “Mutlu Köyün Kooperatifi” adıyla Mehmet Özkan tarafından kaleme alınmıştır. Bu alandaki üçüncü yazı derginin 3. sayısında Eyüp Uslu tarafından “Kooperatifçilik” adıyla yazılmıştır. Uslu, yazısında Kooperatifçiliğin Dünya üzerinde ve Avrupa'daki tarihinden bahsettikten sonra ülkemizde ne zaman ve nasıl başladığı konusunu ele almıştır. Yazıda üreticileri aracılardan ve tefecilerin elinden kurtarmanın ancak kooperatiflerle mümkün olacağı savunularak Mutlu'da mutlaka bir kooperatif kurulması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çerçevede İsmail Akgün'ün derginin 3. Sayıdaki “Birimiz Hepimiz Parolası” isimli yazısı da aynı bağlamda değerlendirilmelidir. Akgün yazısında köylüler olarak el ele vermenin öneminden bahsetmekte ve Devlet-Köylü iş birliğinin gereğine dikkat çekmektedir. Benzer hususlar yıllığın 3. sayısında Mehmet Ali Erdoğan tarafından kaleme alınan “Sorumluluk Duygusu” ve Metin Kaçar'ın “Az Söz Çok İş” isimli yazılarında da dile getirilmektedir.

2.2.4. Köyümüz İçin Ne Dediler, Köyde Bir Anket

Mutlu Köyü Yıllığı'nın bazı sayılarında “Köyümüz İçin Ne Dediler” adıyla bir bölüm yer almaktadır. Söz konusu bölümde özellikle bazı devlet adamları ile önemli kişilerin köyle ilgili düşüncelerine yer verildiği görülmektedir. Nitekim 1. sayıda Kurmay Albay Avni Aka, Beyşehir Kaymakamı Orhan Özügür ve Celal Akın'ın köyle ilgili sözlerine yer verilmiştir.

Kaymakam Orhan Özügür

“İnsanların uyanıklığı ve atılım gücüne sahipliği yanında, sanat yönünden de çevreye örnek olarak tanıdığımız Mutlu Köyü'nün tarım alanında, özellikle fenni gübre alanında öncülük etmesi en samimi arzumuzdur.”

Kurmay Albay Avni Aka

“Orta Anadolu'da böylesine bir uygar köy göreceğimi sanmıyordum. İnsanlarını da çok uyanık ve cana yakın bulduğum bu köyün adı da insanları gibi MUTLU olmalıdır.” (Mutlu Köyü Yıllığı, 1969:22).

Söz konusu bölümün dışında Ali Çetin tarafından hazırlanan ve 2. sayıda yayımlanan “Köyde Bir Anket” isimli yazı ile Mehmet Yurdayan tarafından hazırlanan ve 4. sayıda yayımlanan “Soruşturmamız” isimli yazıları da bu meyanda ele almak mümkündür. Ali Çetin tarafından köyde yaşayan çeşitli kademe ve yaşlardaki kişilere “Sizce köyümüzün en önemli sorunları nelerdir? sorusu yönlendirilmiş ve alınan cevaplara söz konusu yazıda yer verilmiştir. Burada başta Köy muhtarı Halil Kesen, Bakkal Mehmet Uzun, İmam Hatip Ahmet Doğan, Nuri Saygın, öğretmenler Halil İşçi, Mehmet Bilir, Mehmet Yurdayan, Kahveci Osman Gümüş, Köy Bekçisi Ali Göl olmak üzere çiftçiler Yusuf

Dönmez, Mustafa Demir, Mehmet Bilgi, Mehmet Altınyazar, marangozlar Osman Değerli, Mustafa Atan ile İnşaat Ustası İbrahim Araba, Taşçı Mustafa Ceydilek, Garson Hüseyin Çetin, Tüccar Mustafa Bir ve Demirci Musa Kaçar gibi farklı meslek erbabının verdikleri cevapları görmek mümkündür.

Yukarıdaki örneğe benzer şekilde Mehmet Yurdayan'ın "Soruşturmamız" yazısında köyün önde gelen ihtiyaçlarını tespit etmek ve çözüm yolları aramak amacıyla köylülere bazı sorular yönlendirilmiş ve alınan cevaplara söz konusu yazıda yer verilmiştir. Burada da dönemin Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği Başkanı Mustafa Çağlar, dönemin Mutlu Köyü Kalkındırma Kooperatifi Başkanı Halil Kesen, Mutlu Köyü İlkokulu Müdürü Yaşar Katı, Çiftçi Abdurrahman Özkan, Marangoz Salih Akış, İşçi Ali Tuncer, Dişçi Mehmet Yurtseven ve Yorgancı Mehmet Ali Erdoğan tarafından verilen cevaplar detaylı olarak yer verilmektedir.

2.2.5. Seçme Fıkralar

Mutlu Köyü yıllıklarının bazı sayılarında "Seçme Fıkralar" adıyla bir bölüm yer almaktadır. Nitekim derginin 1. sayısında Mustafa Atan tarafından hazırlanan "Seçme Köy Fıkraları" bölümünde "Tutarda Birisine Verir ve Kandırmacı" adında iki fıkra görmek mümkündür. Benzer şekilde 4. sayıda "Seçme Fıkralar" adıyla Memiş Gümüş tarafından hazırlanan bölümde ise "Kitap Yazan Deli, Eşşek ve Uzman, Annesinin Düğününe Çağrılmayan Çocuk, Tramvay" adında bazı fıkralara yer verilmiştir.

Dergide yer verilen genellikle fıkraların Mutlu Köy insanları arasında anlatılan fıkralar olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu bölüm vesilesiyle köy sakinlerinin yıllığa katkıları alındığı gibi, aynı zamanda bu fıkralar münasebetiyle okuyucuların yüzünde bir gülümseme oluşturulmak istendiği anlaşılmaktadır.

2.2.6. Genç Ozanlarımıza ve Mutlu Köyü İlkokulu Şiir Köşesi

Mutlu Köyü Yıllığı'nın 3. sayısında "Genç Ozanlarımıza" adında bir köşenin yayımlandığı görülmekte, söz konusu bölümde okuyucular tarafından gönderilen şiirlere yer verildiği anlaşılmaktadır. Yıllığın 3. sayısında yayımlanmaya başlayan "Mutlu Köyü İlkokulu Şiir Köşesi" de bu açıdan dikkat çekicidir. Nitekim burada Mutlu Köyü ilkokulunda okuyan öğrencilerin şiirlerinin yayımlandığı görülmektedir. Bu çerçevede şiir köşesinde Mutlu Köyü İlkokulu 5. Sınıf öğrencisi Ayfer Okay'ın "Yeşil Ormanlar", 5. Sınıf öğrencisi Mehmet Tokur'un "Orman" isimli şiirleriyle, 3. Sınıf öğrencisi Havva Saygın'ın Kış isimli şiirleri yayımlanmıştır.

Anlaşılan o ki, öğretmenlerinin teşvikiyle belirli bir tema üzerine şiir yazan öğrencilerin başarılı şiirleri, onların teşvik edilmesi adına Mutlu Köyü Yıllığı'nda yer almıştır. Söz konusu yıllıklar bu yönüyle sanki bir okul gazetesi gibi görülmüş ve Mutlu Köylü çocukların dünyaya açılmasına bir pencere oluşturmuş olmalıdır. Zira yıllıklar sadece onların değil, köyde bulunan öğretmenlerin ve dernek yöneticilerinin de seslerini duyurabildikleri önemli bir yayın halindedir. Nitekim Mutlu Köyü Yıllığı yöneticileri derginin 1. sayısında "Çağrı" adıyla yeni bir bölüm açarak okuyucularını köydeki kitap ihtiyacının giderilmesi için bir çağrıda buldukları da anlaşılmaktadır.

Şimdi buradan sesleniyoruz: Ey! Köye basın yoluyla yardım etmek isteyen tüm devlet kuruluşları, Ey! Büyük kentlerin büyük yayınevleri, Ey! Tirajı milyonlara yaklaşan büyük gazeteler, Ey! Yazarlar, çizerler, Ey! Köycüler, Ey! Aydınlar, Ey! Öğretmen ve öğrenciler. Bize yapacağınız çeşitli Yayın ve kitap yardımıyla bizim bir an önce aydınlığa çıkmamıza katkıda bulunacaksınız. Sizlere şimdiden teşekkürler. (Mutlu Köyü Yıllığı, 1969:21).

3. Dergide Yer Alan Fotoğraf, İlan ve Reklamlar

3.1. Fotoğraf, Karikatür veya Çizimler

Bu alanda yapılacak değerlendirmeler de günümüzden 55 yıl kadar önce Anadolu'nun ortasında bir köyde hazırlanarak Konya'daki matbaalarda yayımlanan Mutlu Köyü Yıllığı'nın dizgi ve baskısının devrin şartlarında mevcut teknik imkânlarla hazırlandığı gözden kaçırılmamalıdır. Mutlu Köyü yıllıkları arasında 1. sayıda "Fotoğraflar Fettah Erdoğan" şeklinde bir not düşüldüğü görülmekte, ancak söz konusu ifade diğer nüshalarda bulunmamaktadır. Belki de bu durumla bağlantılı olarak dergide en fazla fotoğrafın kullanıldığı dönem 1. sayıda olmuştur.

Yıllığın 1. sayısında kullanılan fotoğrafların altında bir fotoğraf alt yazısının kullanıldığı görülmektedir. Nitekim Mehmet Özkan'ın "Mutlu Köyü ve Derneği" isimli yazısına "Mutlu Köyü'nden bir görünüş" adlı bir fotoğraf eşlik ederken, Mehmet Sevinç'in "Köyüm" ismindeki şiirinin yer aldığı sayfada "Ne Kentim ne kasabayım Mutlu'dan bir manzarayım" adıyla bir fotoğrafa yer verilmiştir. Diğer taraftan Aktepe Dergisi'nden alınan Eser-Taşdiken'e ait "Mutlu Köy" isimli yazının sonunda ise "Mutlu'da Fenni Arıcılık" adıyla bir fotoğraf yer almaktadır. Yazılarla ilintili bu fotoğrafların dışında onlardan bağımsız olan bazı fotoğraflara da rastlanmaktadır. Nitekim 1968 yılıllığının 20. sayfasında Mutlu Köyü Ana Çocuk Sağlığı Binası ile İçme suyunu karşılayan depolu çeşmelerden birinin fotoğrafına yer verildiği görülmektedir. Ayrıca aynı sayıda yayımlanan "Çağrı" başlığı altındaki duyuruda Mutlu PTT Acentesi'ne ait olduğunu düşündüğümüz bir fotoğraf da paylaşılmıştır. Mutlu Köyü yıllığının ikincisi olan 1969 yılıllığında görsellerin sayısının azaldığı, Mehmet Bilir'in "Köy İncelemesi", Yaşar Katı'nın "Toprak Uysal bir Arkadaştır" ve Ali Çetin'in "Köyde Bir Anket" adındaki yazılarına eşlik eden Mutlu Köyü'ne ait isimsiz ve başlıksız 3 manzara fotoğrafına yer verildiği anlaşılmaktadır.

Mutlu Köyü yıllıkları arasında 1970 yılıllığının görsel kullanımı açısından dikkat çekici olduğu görülmektedir. "Köyden Haberler" bölümünde yer alan bir manzara fotoğrafı dışında hemen hemen hiç fotoğrafın kullanılmadığı söz konusu yıllıkta, çok sayıda karakalem işi görsel kullanılmıştır. Dergide kullanılan "köy, okul, sınıf, ceylan, gelin başı, karatahta, ağaç ve lale" görsellerinin metinlerle ilintili olarak sayfalara yerleştirildiği görülmektedir. Ancak söz konusu görseller bir lale motifinin altında yazan C. Aysel dışında imzasız görünmektedir. Benzer şekilde 4. sayıda dahi herhangi bir fotoğrafa yer verilmezken bir önceki sayıya oranla azalsa da çeşitli suretlerde karakalem çizimlerinin kullanıldığı anlaşılmaktadır. İlk sayıdaki fotoğrafların Fettah Erdoğan'a ait olduğu anlaşılrsa da diğer sayılardaki görsellerin sahibi meçhul olup bunların kapak kompozisyonunu yapan İsa Sevinç tarafından hazırlandığı düşünülebilir.

3.2. İlan ve Reklamlar

İlan ve reklam gelirleri ile ayakta kalmaya çalışan pek çok süreli yayın gibi Mutlu Köyü Yıllığı'nda da bazı reklam ve ilanları görmek mümkündür. Bu çerçevede yıllıkların ilk iki sayısının arka kapağında Ziraat Bankası reklamlarının bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte 1. sayısının iç kapağında Yapı Kredi Bankası'na ait bir reklam da göze çarpar. Ancak 3. ve 4. sayılarda herhangi bir reklama rastlanmaz. Bu husus yıllıkları çıkararak Mutlu köyü Kalkındırma Derneği'nin reklama ihtiyacı olmadığı anlamında yorumlanmamalıdır. Zira ilk sayısında yazı kurulu üyeleri paraya ihtiyaçları bulunduğunu açıkça ifade etmişlerdir. Anlaşılan ilk sayının heyecanıyla bazı reklamlar elde edilebilse de zaman içerisinde yıllıklar için gereken ilan ve reklamlar yeterince toplanamamıştır.

Derginin kaç baskı yaptığı hakkında herhangi bir bilgi elde edilemediği için de yıllık satışlarından elde edilen miktarla ilgili bir tahmin yürütmek de mümkün olmamıştır. Belki de 1968 yılından itibaren 4 sayı yayımlanan Mutlu Köyü yıllıklarının maddi yetersizlikler nedeniyle devamı getirilememiştir.

Sonuç

Konya Vilayeti'nin Beyşehir Kazası'na bağlı Mutlu Köyü'nde 1968-1971 yılları arasında yılda bir olmak üzere 4 sayı halinde çıkarılan Mutlu Köyü Yıllığı Anadolu'da çıkarılan ilk köy dergilerindedir. Söz konusu yıllarda teknik ve nakil imkânlarının yetersizliğine rağmen Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği yöneticilerinin Anadolu'da bir köyde dergi çıkarabilmeyi başarabildikleri görülmektedir.

1963 yılında kurulan Mutlu Köyü Kalkındırma Köyü Derneği'nin yayın organı olarak çıkarılan Mutlu Köyü Yıllığı'nın amacı, Mutlu Köyü'nü bütün ayrıntılarıyla çevreye tanıtılması ve Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği'nin çalışmalarını en ince noktalarına kadar duyurulması olarak ifade edilmiştir. Derginin yazar kadrosunun büyük oranda bölgede görev yapan öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Bununla birlikte Yorgancı Mehmet Ali Erdoğan, Marangoz Mustafa Atan gibi farklı meslek erbabı ile Mutlu Köyü sakinlerinin de derginin yazarları arasında bulunduğu görülmektedir. Dergide 40 ayrı yazarın imzası bulunan 75 ayrı yazıya yer verilmiş olup 10 yazı da Mutlu Köyü yıllığı yayın kurulu tarafından hazırlanmıştır. Yazarlar tarafından başta köy hayatı ve sorunları olmak üzere çeşitli konularda makalelerin yanı sıra, anılar, fıkralar, hikâyeler, öyküler ve özellikle şiirler yayımlandığı görülmektedir. Yazılarda özellikle köyden kente göçün durdurulması, köyde kalarak gelişmenin gerçekleştirilmesi

gerektiği savunulmakta, bu nedenle birlikte hareket etmenin ve kooperatifleşmenin önemi vurgulanmaktadır.

Genellikle öğretmenlerden oluşan yazar kadrosunun yazılarından anlaşıldığına göre Mutlu Köyü Yıllığı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ifade ettiği, "Köylü Millet'in Efendisi'dir." sözünün doğrultusunda bir yayın anlayışına sahip olmuşlardır. Mutlu Köyü şahsında diğer Anadolu köylerini tanıtmak ve onların da sesini duyurabilmek amacını taşıdıklarını ifade eden kurul üyeleri Mutlu Köyü Yıllığı'nın Türkiye'de köyde çıkarılan ilk köy dergilerinden birisi olmasını sağlamışlardır. Böylece sınırlı bir sürede de olsa, Anadolu'nun ortasında bir köyde yaşayanlar, köyün sorunlarını köyden çıkararak kendi sesleriyle duyurmak başarısını da elde etmişlerdir. Dernek yetkilileri bu durumun aynı zamanda Anadolu köylüsünün de başarısı olduğuna inanmaktadır.

Kaynakça

A-Sürekli Yayınlar

Mutlu Köyü Yıllığı (1968-1971).

B-Diğer Kaynaklar

Akgün, N. (1970). "İvriz'den Selamlar". *1969 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Erdoğan, M. A. (1969). "Nemelazımcılığa Paydos". *1968 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Muşmal, H. (2024). Anadolu'nun İlk Köy Dergisi: Aktepe Çavuş Köyü Dergisi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 28-42.

Mutlu Köyü Yıllığı. Beyşehir [Konya], Sahibi: Mutlu Köyü Kalkındırma Derneği, 1969- 1972.

Mutlu Köyü Yıllığı (1969). "Amacımız". *1968 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Mutlu Köyü Yıllığı (1969). "Köyümüz İçin Ne Dediler". *1968 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

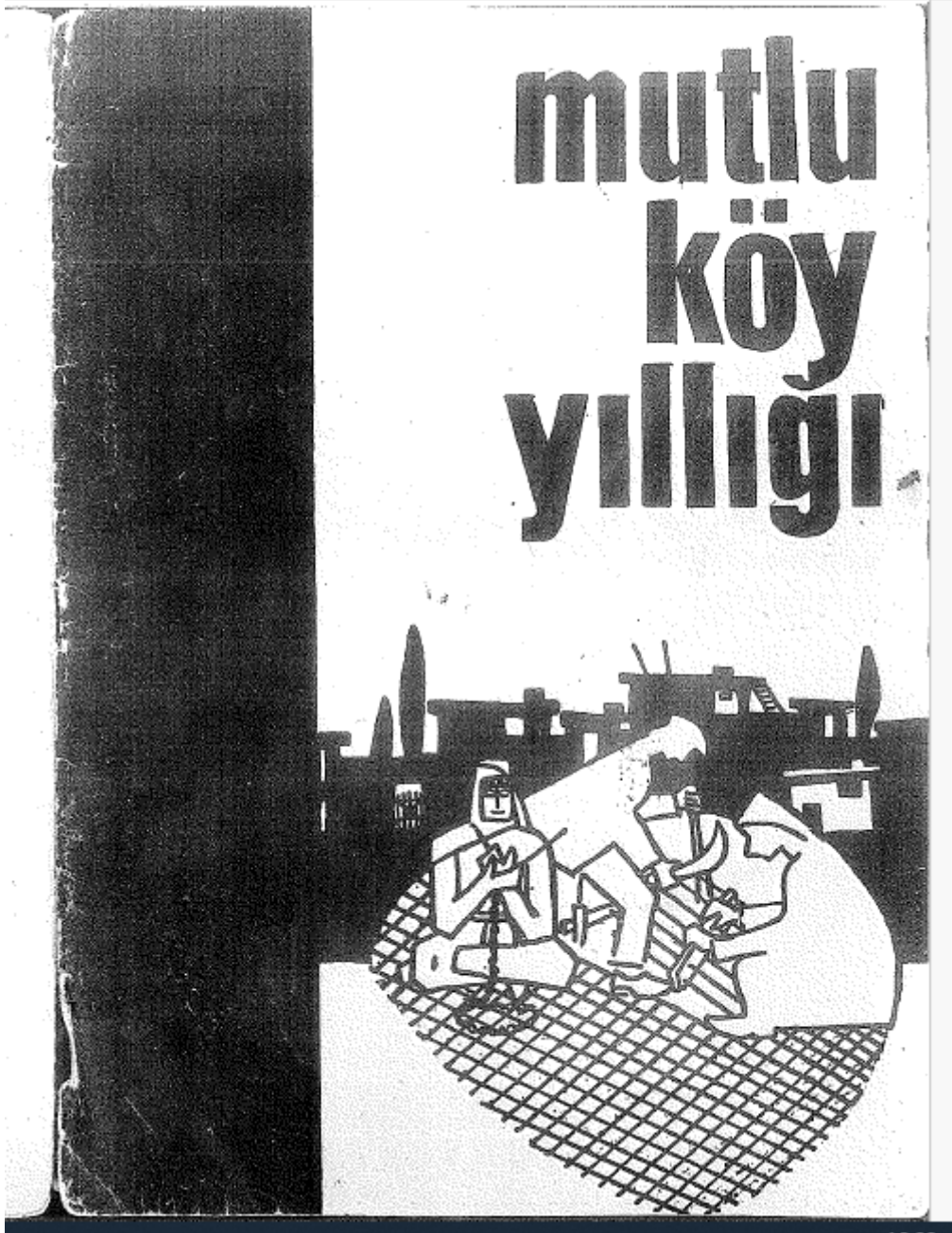
Mutlu Köyü Yıllığı (1970). "İkinci Yıllığı Sunarken". *1969 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Mutlu Köyü Yıllığı (1971). "Üçüncü Yıllığı Sunarken". *1970 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Mutlu Köyü Yıllığı (1972). "Ön Yazımız". *1971 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Uzal, H. A. (1971). "Mutlu ve Mutlu Yıllığı". *1970 Mutlu Köyü Yıllığı*, Konya.

Ek 1: Mutlu Köyü Yıllığı 1968

Ek 2: Mutlu Köyü Yıllığı 1971

